

ки не могли ігнорувати багатющі традиції українського шрифту і немовби накладали їх на сучасні їм конструктивістські ідеї. Досвід цих митців був би дуже корисним для сучасних оформлювачів книги. Але цей період історії української книги мало вивчений. Можна назвати лише статтю Д.Горбачова «Обложки и титулы украинской книги 20 - 30-х годов» у збірнику «Советская графика '73» (М., 1974).

Не оминемо у зв'язку з цим досвід роботи відомого художника В.Єрмілова 20-х років. Справжній конструктивіст, він іноді вдало використовував характерні для скоропису округлі, дугоподібні з'єднання між літерами.

Плідно працювали з шрифтами українські конструктивісти В.Кричевський, А.Петрицький, О.Маренков. Переосмислювали творчу спадщину Г.Нарбута його учні А.Середа, Л.Лозовський, М.Кирнарський. В останніх роботах самого Нарбута відчувається вплив конструктивізму (обкладинка журналу «Солнце труда», 1919 р.)

У невеликій статті немає можливості проаналізувати наступні роки розвитку, а вірніше, існування шрифту в Україні. Працювали цікаві майстри, виходили прекрасно оформлені книги, але багато було й вторинного (скажімо, «переспів» нарбутовських творчих знахідок, а то й відвертий плагіат). Власне кажучи, художній загал не ро-

зглядав шрифт як самостійне мистецтво, а скоріше як невід'ємний елемент книжкового оформлення. Досить сказати, що за останні 70 років в Україні було розроблено тільки одну набірну гарнітуру на основі українських історичних почерків (Хоменківську).

Загальний інтерес до дизайну в 70-ті роки зумовив те, що книгу знову стали розглядати як «єдиний організм». А значить, звернули увагу і на шрифти.

Всі ці роки власне традиції українського рукописного шрифту підтримували такі прекрасні майстри, як І.Хотинок, О.Юнак, В.Фатальчук, В.Хоменко, А.Пономаренко та ін. У 70 - 80-х роках надбання школи українського рукописного шрифту доповнили роботи В.Чебаніна, А.Відоняка.

Значний внесок у розвиток традицій українського рукописного шрифту вніс В.Юрчишин. Він не просто глибоко вивчає джерела, а творчо їх переробляє і надає шрифту індивідуального забарвлення. А найголовніше, використовуючи історичний почерк, створює нову книгу.

Це і є завданням сьогodнішніх дизайнерів - створити сучасну українську книгу. Не стилізацію «під старовину» і не більш-менш вдалу адаптацію латиниці, а повнокровний сучасний український шрифт.

Н. Орач

Георгій Якутович як книжковий графік

Заслужений діяч мистецтв художник Георгій Якутович - неординарне явище в мистецтві, в художній творчості, зокрема в українській книжковій графіці. Працює переважно в техніці офорта, ліногравюри, олівця. Якутович - це бережне ставлення і переосмислення традицій народної гравюри та давньоруської стародрукованої книги, це не тільки ґрунтовна рисувальна школа, висока майстерність, а й вищукава делікатність пера, філософський склад мислення, широка ерудиція. Проліструвавши книгу, митець стає співбесідником того, хто читає цей літературний твір. Художник яскравої індивідуальності, Якутович до кожної книги знаходить новий «ключ», новий підхід, враховує особливості творчої манери письменника, його світогляду.

Всьому культурному загалу, шанувальникам книги добре відомі роботи цього майстра, поготів українську книжкову графіку не можна уявити без Георгія Якутовича. Його творчість - це мікрокосмос, це світ образів, доступний і загадковий водночас. Книги «Фата моргана», «Козак Голота», «Слово о полку Ігоревім», «Повість временних літ» тощо - незабутня сторінка в українському образотворчому мистецтві.

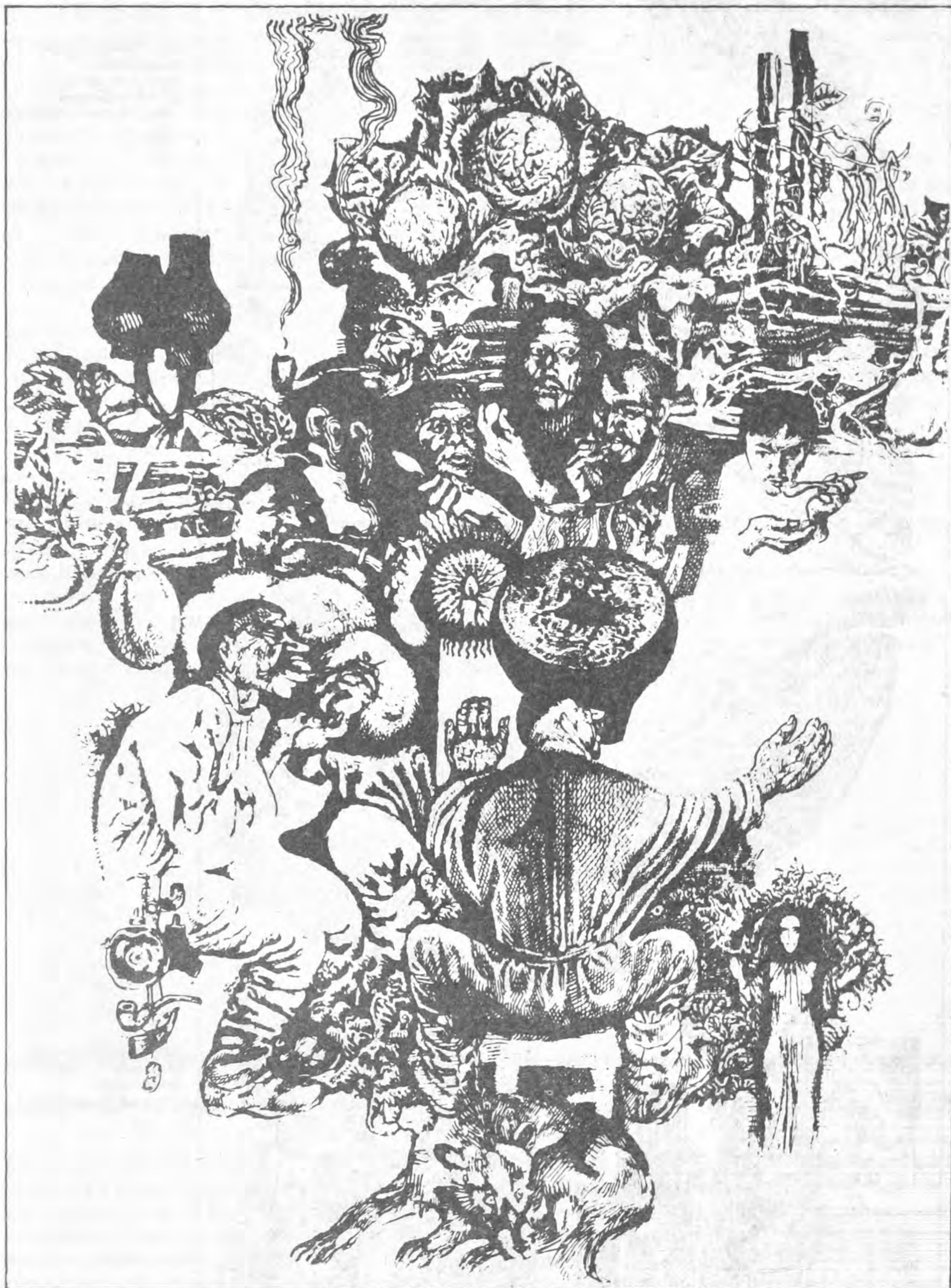
Г.Якутович - лауреат Державної премії ім.Т.Шевченка, має диплом і бронзову медаль Міжнародної виставки книги в Лейпцігу, срібну медаль Академії художеств Росії, диплом Івана Федорова та інші нагороди.

Худ. Георгій Якутович
(нар. 1930).
Ілюстрація до твору
М. Коцюбинського
«Тіні забутих предків»

Худ. Георгій Якутович.
Ілюстрація до твору
Івана Кочерги
«Ярослав Мудрий»

Худ. Георгій Якугович.
Ілюстрація до твору
М. Гоголя «Вій».